

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Jarząbek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 21 kwietnia 2021 r.

w Warszawie

sprawy M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania M. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 25 stycznia 2021r. znak: (...)

1. umarza postępowanie w zakresie, w jakim zaskarżona decyzja została zmieniona na mocy decyzji z dnia 11 lutego 2021r. znak: (...),
2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

Sygn. akt VII U 251/21

UZASADNIENIE

M. P. w dniu 3 lutego 2021 r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 25 stycznia 2021r., znak: (...), odmawiającej mu prawa do emerytury pomostowej.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że posiada wymagany staż 15 lat pracy w szczególnych warunkach, tj.: w okresie od 25 sierpnia 1979 r. do 1 września 1981 r. pracował w Zakładach (...) na stanowisku drwal– pilarz ujętym w wykazie A, dział VI w leśnictwie, przemyśle drzewnych poz. 1 pkt 1 i 3 załącznika nr 1 do zarządzenia z dnia 7 lutego 1983 r., w okresie od 12 października 1981 r. do 31 marca 1986 r. pracował w (...) Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku maszynisty chłodniczego, ujętym w wykazie prac w szczególnych warunkach, w okresie od 5 kwietnia 1993 r. do 31 maja 1999 r. zgodnie z świadectwem pracy w szczególnych warunkach uwzględniono pracę w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A, załącznika nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r., Dział X w rolnictwie i przemyśle rolno – spożywczym, poz. 7 – prace w chłodniach składowych i przyzakładowych o temperaturze poniżej 0 stopni, pkt 7 – maszynista chłodniczy. Odwołujący zaznaczył, że nie rozumie, na czym polega błąd zakładu pracy przy określeniu charakteru pracy i podkreślił, że w okresie od 22 czerwca 2020 r. pozostaje w zatrudnieniu na stanowisku maszynisty chłodniczego. Wykonywana przez niego praca jest pracą w warunkach szczególnych, zgodnie z zaświadczeniem pracodawcy. W oparciu o powyższe M. P. wniósł o ponowne rozpatrzenie jego wniosku o emeryturę pomostową (odwołanie, k. 3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o umorzenie postępowania na podstawie art. 477⁽¹³⁾ k.p.c. w zakresie, w jakim zaskarżona decyzja z dnia 25 stycznia 2021r., znak: (...) została zmieniona przez decyzję z dnia 11 lutego 2021 r., znak: (...) oraz oddalenie odwołania w pozostałej części na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c., także w przypadku rozszerzenia odwołania o decyzję z dnia 11 lutego 2021 r., znak: (...).

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł, że ubezpieczony nie spełnił niezbędnych warunków do nabycia prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy, ponieważ nie udowodnił pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wymiarze, co najmniej 15 lat przed 1 stycznia 1999 r. w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej lub art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej i nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy. Organ rentowy nie uwzględnił do pracy w warunkach szczególnych okresu od 5 kwietnia 1993r. do 31 maja 1999 r., gdyż w świadectwie wystawionym przez Przedsiębiorstwo (...) pracodawca nieprawidłowo określił charakter pracy. Uwzględniono natomiast do stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia w odwołującym w Stołecznym Centrum (...) w wymiarze 3 lat, 4 miesiące i 7 dni (z wyłączeniem okresu od 8 stycznia 2005 r. do 31 marca 2005 r.). Kolejną decyzją z dnia 11 lutego 2021 r. organ rentowy zmienił decyzję z dnia 25 stycznia 2021r. w zakresie uwzględnionego ogólnego stażu pracy, nadal odmawiając prawa do emerytury pomostowej z uwagi na nieuwzględnienie okresu pracy w warunkach szczególnych w wysokości co najmniej 15 lat oraz nieudowodnienie rozwiązania stosunku pracy. Ogólny staż pracy odwołującego, zdaniem organu rentowego, wynosi 38 lat i 25 dni oraz ubezpieczony ma ukończone 60 lat (odpowiedź na odwołanie, k. 5-5v. a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. P. ur. (...) jest zatrudniony w (...) S.A. w K. na stanowisku maszynisty chłodniczego w pełnym wymiarze czasu pracy (świadectwo w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 3 lutego 2021 r., k. 4 a.s.).

Ubezpieczony w dniu 1 grudnia 2020 r. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniosek o emeryturę pomostową wraz z informacją dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych (wniosek o emeryturę pomostową wraz z załącznikami – k. 1 - 4 a.r.).

Na podstawie dowodów uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania organ rentowy wydał decyzję z dnia 25 stycznia 2021r., znak: EPOM/25/045237387, którą odmówił mu prawa do emerytury pomostowej. Organ rentowy przyjął za udowodnione okresy nieskładkowe w wymiarze 6 miesięcy, 17 dni oraz okresy składkowe w wymiarze 36 lat, 8 miesięcy, 13 dni, tj. staż sumaryczny 37 lat i 3 miesiące. Natomiast staż w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze organ rentowy przyjął za udowodniony w wymiarze 3 lat, 4 miesiące i 7 dni tj. okres od 1 grudnia 2001 r. do 30 czerwca 2005 r. z wyłączeniem okresów nieskładkowych. W rezultacie organ rentowy przyjął, że ubezpieczony nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego co najmniej 15 lat przed dniem 1 stycznia 1999 r. w rozumieniu 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej oraz nie udowodnił okresu pracy wynoszącego co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze po dniu 31 grudnia 2008 r. w rozumieniu 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Ponadto ubezpieczony nie wykazał, aby nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy z pracodawcą. Organ rentowy poinformował także, że do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie zostały zaliczone okresy zatrudnienia: od dnia od 5 kwietnia 1993 r. do 31 maja 1999 r., gdyż w świadectwie wystawionym przez Przedsiębiorstwo (...) pracodawca nieprawidłowo określił charakter pracy (decyzja ZUS z dnia 25 stycznia 2021r., znak:(...), k. 16-16v a.r.).

W dniu 11 lutego 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wydał decyzję zmieniającą decyzję z dnia 25 stycznia 2021r., znak: (...) w zakresie ogólnego stażu pracy – ustalono staż w wymiarze 38 lat i 25 dni (decyzja ZUS z dnia 11 lutego 2021r. znak: (...), k. 23-23v a.r.).

Ubezpieczony nadal pozostaje w zatrudnieniu. W piśmie procesowym z dnia 4 kwietnia 2021r. poinformował, że kontynuuje zatrudnienie, bo do chwili przyznania mu emerytury nie może pozostawać bez środków do życia (pismo k. 14 a.s.)

M. P. odwołał się od powyższej decyzji (odwołanie, k. 3 a.s.).

Wskazany stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych, które zostały ocenione jako w pełni wiarygodne oraz korespondowały ze sobą tworząc spójny stan faktyczny. Strony nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z tych dokumentów, należało uznać za mogące stanowić podstawę ustaleń faktycznych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 25 stycznia 2021r., znak: (...), nie zasługiwało na uwzględnienie.

Rozpoznanie sprawy w analizowanym przypadku nastąpiło na posiedzeniu niejawnym. Taką możliwość daje art. 148¹ § 1 k.p.c. (Dz.U. z 2021 r. poz. 11), który przewiduje, że sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, Sąd uzna – mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W przedmiotowej sprawie okoliczności faktyczne nie były sporne, a zatem nie zachodziła potrzeba przeprowadzania dowodów. Spór dotyczył jedynie prawa. Ponadto strony nie wniosły o przeprowadzenie rozprawy. W tych okolicznościach Sąd na podstawie powołanego przepisu ocenił, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, co w konsekwencji pozwoliło na rozpoznanie sprawy i wydanie rozstrzygnięcia na posiedzeniu niejawnym.

Prawo do emerytury pomostowej, o którą ubiegał się M. P. oraz przesłanki konieczne do spełnienia określają przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1924). Ustawa ta ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania świadczenia dla osób urodzonych po dniu 31 stycznia 1948 r., które prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze rozpoczęły z dniem 1 stycznia 1999r. Celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionych rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach, na wcześniejsze przejście na emeryturę, powinny zostać zaspokojone (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11, OSNP 2013, nr 5-6, poz. 62 i z dnia 4 września 2012 r., I UK 164/12, LEX nr 1284720).

Wskazany cel ustawy o emeryturach pomostowych realizują przepisy określające warunki nabycia prawa do przewidzianego w niej świadczenia, w tym art. 4 i art. 49. W myśl pierwszego z nich, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6. po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z kolei art. 49 wymienionej ustawy przewiduje, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2 okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przesłanki wymienione w cytowanych przepisach muszą być spełnione łącznie. Oznacza to, że brak choćby jednego z tych warunków powoduje niemożność nabycia uprawnień emerytalnych, na co zwrócił uwagę m.in. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 26 kwietnia 2012 r. (sygn. akt III AUa 252/12) oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 18 lipca 2013 r. (sygn. akt III AUa 1664/12).

W rozpatrywanej sprawie bezsporne było, że M. P. na dzień złożenia wniosku o emeryturę pomostową, jak również w dacie wyrokowania, wciąż pozostawał w zatrudnieniu w (...) S.A. w K. na stanowisku maszynisty chłodniczego w pełnym wymiarze czasu pracy, co potwierdza przedstawione przez niego świadectwo z dnia 3 lutego 2021 r. W związku z tym nie została spełniona przesłanka z art. 4 pkt 7 oraz z art. 49 w związku z art. 4 pkt 7 ustawy o emeryturach pomostowych.

Wobec powyższego, niezależnie od ewentualnego spełnienia przez ubezpieczonego innych warunków określonych w art. 4 bądź w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, pozytywne rozstrzygnięcie i dokonanie zmiany zaskarżonej decyzji nie było możliwe. Pozostawanie przez ubezpieczonego w stosunku pracy stanowi samodzielną i negatywną przesłankę skutkującą brakiem możliwości przyznania mu prawa do emerytury pomostowej. Brak spełnienia tej przesłanki, niezależnie od tego, czy inne się ziściły, czyni niemożliwym uwzględnienie żądania w zakresie przyznania wnioskowanego świadczenia, a ponadto czyni bezcelowym badanie spornej kwestii związanej z okresami pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze. Postępowanie dowodowe dotyczące tej okoliczności było zatem bezprzedmiotowe. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 24 lutego 2016r. (sygn. akt III AUa 476/15) oraz Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 6 grudnia 2013r. (sygn. akt III AUa 524/13), brak spełnienia jednej przesłanki zwalnia sąd od rozpatrywania pozostałych warunków przysługiwania prawa do świadczenia. Wynika to z tego, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sąd orzeka o prawie do konkretnego świadczenia (w tym wypadku o prawie do emerytury pomostowej), a nie o poszczególnych przesłankach jego przysługiwania. To oznacza, że sąd oddala odwołanie w przypadku niespełnienia chociażby jednego warunku koniecznego do przyznania świadczenia i nie bada, czy inne warunki zostały spełnione.

W uzupełnieniu należy dodać, że postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń ma charakter rozpoznawczy i kontrolny. Pierwsza właściwość skupia uwagę na samodzielnej ocenie przesłanek warunkujących prawo do świadczenia, druga koncentruje się na ocenie zasadności rozstrzygnięcia dokonanego przez organ rentowy. Ustalenie przez Sąd, że ubezpieczony nie spełnia jednego z kumulatywnych warunków uzasadniających przyznanie emerytury, zwalnia go od badania pozostałych. W tym wypadku funkcja kontrolna postępowania ma charakter dominujący, co oznacza, że Sąd nie ma obowiązku realizować powinności rozpoznawczych, gdyż te w ostatecznym rozrachunku nie doprowadzą i tak do przyznania ubezpieczonemu świadczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2014r., sygn. akt I UK 7/14; LEX nr 1511381).

Podsumowując, skoro M. P. nadal pozostaje w stosunku pracy, który nie został rozwiązany, bezprzedmiotowe są rozważania w przedmiocie charakteru pracy przez niego wykonywanej w spornych okresach od 12 października 1981 r. do 31 marca 1986 r. oraz od 5 kwietnia 1993 r. do 31 maja 1999 r.

Sąd miał również na uwadze, że w toku postępowania organ rentowy wydał w dniu 11 lutego 2021 r. decyzję zmieniającą zaskarżoną decyzję z dnia 25 stycznia 2021r., znak: (...) w zakresie ogólnego stażu pracy, bowiem uwzględnił go w wymiarze 38 lat i 25 dni. Wobec czego Sąd Okręgowy stwierdził, że ziściły się przesłanki określone w art. 477⁽¹³⁾ § 1 k.p.c., zgodnie z którym zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przez wydanie decyzji lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony – powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy działając na podstawie art. 477⁽¹³⁾ § 1 k.p.c., umorzył postępowanie w zakresie, w jakim zaskarżona decyzja została zmieniona na mocy decyzji z dnia 11 lutego 2021r. znak: (...), o czy m orzekł w pkt 1 sentencji wyroku.

Mając na względzie powyższe okoliczności, Sąd ustalił, że decyzja organu rentowego z dnia 25 stycznia 2021r., znak: (...) jako oparta na niespornym ustaleniu wskazującym na nierozwiązanie stosunku pracy, jest uzasadniona. To oznacza, że według stanu na dzień wyrokowania, brak było podstaw do przyznania ubezpieczonemu emerytury pomostowej. Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego.